

Woensdag, 12 december 2001

17. wijst op het TINA-rapport volgens hetwelk voor de totstandkoming van een toekomstig TEN-vervoernetwerk in 11 kandidaat-lidstaten in Midden- en Oost-Europa tussen nu en 2015 een financiële steun van 92 miljard € nodig is; wijst erop dat in de huidige financiële vooruitzichten tot 2006 een bedrag van 7 miljard € in het kader van ISPA is voorzien en dat in rubriek 7 slechts 3,64 miljard € beschikbaar zou zijn voor vervoersinfrastructuurprojecten; roept op tot een diepgaande bezinning omtrent de doelstellingen en prioriteiten voor de TEN-netwerken in de kandidaat-lidstaten en het daarvoor uit te trekken budget;
18. is van mening dat de lidstaten het door de EU voor een bepaald project toegewezen geld moeten terugbetalen wanneer het beoogde project niet wordt voltooid;
19. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

18. Veiligheid tijdens bijeenkomsten van de Europese Raad en andere vergelijkbare gebeurtenissen

A5-0396/2001

Aanbeveling van het Europees Parlement aan de Raad inzake een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid: veiligheid tijdens bijeenkomsten van de Europese Raad en andere vergelijkbare gebeurtenissen (2001/2167(INI))

Het Europees Parlement

- gelet op artikel 39, lid 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
 - gelet op de artikelen 6 en 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, zoals gewijzigd bij het Verdrag van Nice, betreffende de bescherming van de grondrechten in de Europese Unie,
 - gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
 - gelet op artikel 107 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken (A5-0396/2001),
- A. zich bewust van de toenemende bezorgdheid van Europese burgers over de gevolgen van de mondialisering, die tot uitdrukking kwam in de demonstraties die plaatsvonden tijdens de Europese Raden van Nice en Göteborg, alsook tijdens de bijeenkomsten te Salzburg, Davos, Praag en Genua,
 - B. geschokt door het geweld van de demonstraties die ter gelegenheid van deze internationale bijeenkomsten plaatsvonden en die niet alleen ernstige schade aan openbare en particuliere eigendommen hebben toegebracht, maar waarbij vooral ook verscheidene politieagenten en demonstranten gewond zijn geraakt en één demonstrant is omgekomen,
 - C. overtuigd van de noodzaak een hoog niveau van wederzijds vertrouwen tussen de burgers en hun instellingen te waarborgen,
 - D. kennis genomen hebbend van:
 - de door de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) op 13 juli 2001 (doc. 10916/01) en 27 september 2001 en door de Raad Algemene Zaken op 16 juli 2001 goedgekeurde conclusies betreffende veiligheidsaspecten;
 - de open brief aan de anti-mondialisten van de heer Guy Verhofstadt, fungerend voorzitter van de Europese Raad,

Woensdag, 12 december 2001

- de debatten met het fungerend voorzitterschap van de Raad in zijn Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en de plenaire vergadering, alsmede
- de daarmee samenhangende debatten die hebben plaatsgevonden in de nationale parlementen en de bijdragen van burgers en non-gouvernementele organisaties,
- het feit dat de leiders van de anti-mondialiseringsbewegingen met name in Genua herhaaldelijk ondubbelzinnig hebben betoogd dat geweld in strijd is met de geest en de doelstellingen van hun beweging,

Politieke dialoog

1. is het eens met de Raad dat de demonstraties in Nice, Göteborg en Genua de uitdrukking zijn van een steeds krachtigere politieke eis aan de Europese Unie om alles in het werk te stellen om zich uit te spreken over de politieke dimensie van de mondialisering en tegemoet te komen aan de bezorgdheden die de mondialisering in onze samenlevingen oproept, teneinde de zich voltrekkende structurele veranderingen op passende wijze te sturen met als doel bij te dragen tot de politieke, sociale en economische vooruitgang van de internationale gemeenschap; is van mening dat dit een taak is die de Europese Unie in de komende jaren moet uitvoeren zodat zij invloed kan uitoefenen op de negatieve gevolgen ervan en ten volle kan profiteren van de voordelen;

2. benadrukt dat het noodzakelijk is het politieke debat over de interne en externe gevolgen van de mondialisering, alsook de dialoog met het Europese maatschappelijke middenveld te structureren (zoals ook het geval is geweest bij de euro en de uitbreiding) en te stoen op een multisectorale benadering die zich uitstrekt tot over de grenzen van de traditionele beleidsterreinen; verzoekt de Commissie derhalve:

- een werkgroep in te stellen van de rechtstreeks betrokken leden van de Commissie (handel, ontwikkeling, externe aangelegenheden, milieu, sociale zaken en landbouw) die als taak krijgt een witboek over deze kwestie op te stellen met het oog op de toekomstige onderhandelingen tijdens de Millenniumronde in Doha en tijdens de volgende Wereldtop inzake duurzame ontwikkeling in Johannesburg in september 2002,
- samen met vertegenwoordigers van het Europees Parlement en de nationale parlementen een permanent forum over mondialisering op te zetten,
- de mondialiseringsstrategie te erkennen als het belangrijkste onderwerp in het debat over bestuur (*governance*) en als prioriteit in de interinstitutionele voorlichtingsstrategie;

Algemene aanbevelingen ter verbetering van de politieke dialoog, de bescherming van de grondrechten en een efficiënte samenwerking tussen de lidstaten.

3. onderstreept dat het universele recht om er een andere mening op na te houden in het verlengde ligt van de vrijheid van gedachte, geloofsovertuiging, meningsuiting, informatie, vergadering en vereniging, zoals neergelegd in de artikelen 10, 11 en 12 van het Handvest van de grondrechten van de EU;

4. is van opvatting dat in een Europese Unie die een gebied wil zijn van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid geen plaats is voor geweld als instrument om uiting te geven aan politieke of andere standpunten, de dialoog met het maatschappelijk middenveld in stand moet worden gehouden en verbeterd, dat daarbij de verschillende actoren in hun waarde moeten worden gelaten en dat de dialoog gebaseerd dient te zijn op de volgende voorwaarden:

voor vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld

- dat burgers het recht moeten genieten om vrijelijk hun mening te uiten en in vereniging of vergadering bijeen te komen. In een Europese Unie gegrondvest op de rechtsstaat en op democratische beginselen dienen demonstraties erop gericht te zijn het normale besluitvormingsproces van instellingen met vreedzame middelen en zonder enige vorm van geweld te beïnvloeden;
- dat demonstraties moeten plaatsvinden onder omstandigheden die geen bedreiging vormen voor de veiligheid of de bezittingen van andere burgers en in overeenstemming zijn met de preventieve maatregelen die door de lidstaten zijn genomen krachtens artikel 33 van het Verdrag betreffende de Europese Unie om het recht van burgers op veiligheid, zoals vastgelegd in artikel 29 van dit Verdrag te waarborgen;
- dat geweldplegers moeten worden geïsoleerd en veroordeeld en dat organisatoren samenwerking dienen te vermijden met hen die democratische rechten schenden door het initiëren, plannen en uitvoeren van gewelddadige handelingen die samenvallen met openbare demonstraties;

Woensdag, 12 december 2001

voor de lidstaten

- dat burgers recht hebben op bescherming van persoonsgegevens overeenkomstig artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de EU;
- de noodzaak van een dialoog met de organisatoren van openbare demonstraties en het nemen van elk nuttig initiatief waarmee elke discriminatie tussen eigen burgers en burgers van andere lidstaten voor, tijdens of na de demonstraties wordt vermeden;
- dat maatregelen die worden genomen ter waarborging van orde en gezag effectief en proportioneel zijn en dat de grondrechten zoals vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de algemene Europese normen voor politiediensten (zie de recente aanbeveling van de Raad van Europa inzake politiediensten) alsook de desbetreffende bepalingen van de EG-wetgeving met name ten aanzien van de openbare orde (Richtlijn 64/221/EEG van de Raad⁽¹⁾) en de bescherming van persoonsgegevens (Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad⁽²⁾) worden geëerbiedigd;
- de noodzaak de samenwerking met andere lidstaten te bevorderen en effectiever gestalte te geven ter voorkoming van gewelddadige handelingen en gewelddadig gedrag van de zijde van demonstranten, door zo veel mogelijk te steunen op het bestaande acquis van de Unie zowel op het communautaire vlak als op het gebied van justitiële en politieke samenwerking;

voor de Europese instellingen

- de noodzaak om te gaan met aanzienlijke, de binnengrenzen overschrijdende stromen van personen die wensen deel te nemen aan openbare demonstraties, daar de huidige regelgeving is toegesneden op de wijze waarop van geval tot geval wordt overgegaan met individuen, ten einde het vrije verkeer en hoge niveaus van veiligheid te garanderen; dat de Commissie bovendien waarborgt dat het vrije verkeer van Europese burgers ten minste dezelfde bescherming geniet als het vrije verkeer van goederen (vgl. Verordening (EG) nr. 2679/98 van de Raad van 7 december 1998 inzake de werking van de interne markt wat het vrije verkeer van goederen tussen de lidstaten betreft⁽³⁾);
- de noodzaak te komen tot een Europese conceptie van „orde en gezag” om te verzekeren dat gemeenschappelijke criteria voor de definiëring van openbare orde worden gehanteerd die zijn gebaseerd op de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie ten einde inconsistenties en overlappingsen tussen Europese en nationale instellingen, tussen de Overeenkomst van Schengen en de Europol-Overeenkomst, alsook tussen de maatregelen die van toepassing zijn op de samenwerking tussen nationale justitiële en politieke diensten (Gemeenschappelijk optreden 97/339/JBZ van 26 mei 1997⁽⁴⁾ en Gemeenschappelijk optreden 97/827/JBZ van 5 december 1997⁽⁵⁾), te vermijden;
- de noodzaak van een algehele hervorming van de Europese instrumenten voor justitiële en politieke samenwerking naar het voorbeeld van de beste normen en praktijken voor democratische controle op de politiediensten in de lidstaten en door middel van een herziening van de Europol-overeenkomst en de relevante bepalingen van de Schengen-overeenkomst. De Commissie dient vóór eind 2002 een voorstel in te dienen voor deze hervorming, die moet resulteren in een geleidelijke communautarisering van deze instrumenten, een versterking van het juridisch toezicht door het Hof van Justitie en financiering van deze instrumenten uit de communautaire begroting;
- de noodzaak van een gemeenschappelijk wettelijk kader van de lidstaten dat zorgt voor de gegevensbescherming op het terrein van justitie en binnenlandse zaken in overeenstemming met artikel 8 van het Europese Handvest van de grondrechten en de noodzaak één enkele Europese autoriteit voor de bescherming van gegevens te vormen;

Specifieke aanbevelingen om een betere bescherming van de grondrechten te waarborgen.

5. is van mening dat de demonstraties in Nice, Göteborg en Genua diverse zwakke punten in de reacties van de lidstaten aan het licht hebben gebracht; met het oog op een betere bescherming van de grondrechten van de Europese burgers doet het Europees Parlement derhalve de volgende aanbevelingen: De lidstaten dienen:

⁽¹⁾ PB 56 B van 4.4.1964, blz. 850.

⁽²⁾ PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31.

⁽³⁾ PB L 337 van 12.12.1998, blz. 8.

⁽⁴⁾ PB L 147 van 5.6.1997, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB L 344 van 15.12.1997, blz. 7.

Woensdag, 12 december 2001

5.1. te vermijden dat grenzen worden gesloten of personen of groepen het recht wordt ontzegd om op vreedzame wijze deel te nemen aan legitieme demonstraties – De steeds vaker voorkomende herinvoering van controles aan de binnengrenzen door lidstaten (zeven woorden schrappen) is het gevolg van een uitzonderingsituatie die de regel is geworden, zelfs voor internationale gebeurtenissen van geringer belang. Artikel 2.2 van de Overeenkomst van Schengen geeft lidstaten alleen de mogelijkheid om grenscontrole opnieuw in te voeren als de openbare orde of de nationale veiligheid dat vergt. Het is de uitzondering op de algemene regel dat de binnengrenzen op iedere plaats, zonder dat personencontrole wordt uitgeoefend, mogen worden overschreden. De herinvoering van grenscontroles doet echter niets af aan de bestaande communautaire wetgeving inzake een vrij verkeer. Het bij de grens tegenhouden van duizenden personen die per trein of boot reizen zonder vast te stellen of zij een serieuze bedreiging vormen voor een van de fundamentele belangen van de samenleving (jurisprudentie van het Hof van Justitie) is disproportioneel en strijdig met de artikelen 11, 12 en 45 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de bepalingen van Richtlijn 64/221/EEG;

5.2. overeenstemming te bereiken over een gemeenschappelijke definitie van „gevaarlijke persoon” en gevaarlijke gedragingen die preventieve maatregelen van politiediensten van een andere lidstaat zouden kunnen rechtvaardigen, zoals bedoeld in de artikelen 46 en 96 van de Overeenkomst van Schengen. Lidstaten hebben een groot aantal aan de grens aangehouden personen (met name tijdens de top van Genua) geregistreerd in het Schengen Informatie Systeem (SIS) voor gedrag (bijv. deelname aan demonstraties tegen kernraketten en kernenergie) dat in andere lidstaten rechtmatig is. In elk geval dient duidelijk te worden gesteld dat Europese burgers niet gedepoteerd of uitgewezen kunnen worden uit enig deel van het grondgebied van de Europese Unie zonder gerechtelijk vonnis;

5.3. een nieuw soort „zwarte lijst” of nieuwe gespecialiseerde databank tussen niet op het SIS en SIRENE aangesloten lidstaten te voorkomen en te zorgen voor een effectief recht op rectificatie van gegevens door de betrokken burgers, (zoals erkend in artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de EU) en het recht op rechterlijke controle in het geval van misbruik, met name waar het gaat om persoonlijke gegevens waaruit politieke opvattingen blijken (strijdig met de artikelen 11 en 12 van het Handvest);

5.4. het recht van burgers op zekerheid, zoals vastgelegd in artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, versterken door op Europees niveau op effectieve wijze gewelddadige groepen (zoals het zogeheten „black bloc”) of criminele organisaties te bestrijden die geweld plegen in steden op het grondgebied van de EU. Onderzoek hiernaar dient zo spoedig mogelijk te worden gestart teneinde verdere infiltratie van vreedzame demonstraties in de toekomst te voorkomen;

5.5. alle onwettige gedragingen en gewelddaden tegen burgers, ordediensten en betogers onvoorwaardelijk veroordelen omdat zij onverenigbaar zijn met de vrijheid van meningsuiting en het recht om vreedzaam te betogen;

5.6. disproportioneel gebruik van geweld te vermijden en nationale politiediensten te leren geweld te beheersen en de individuele rechten te beschermen, zelfs in situaties waarin sprake is van wanordelijke menigtes en gewelddadige wetsovertreders zich mengen onder vreedzame gezagsgetrouwe burgers. Teneinde het gebruik van vuurwapens te vermijden en te voldoen aan de aanbeveling van de Verenigde Naties inzake een proportioneel gebruik van geweld zou de Gedragscode voor de politie van de Raad van Europa verplicht moeten worden gesteld. Ter ondersteuning van het verzoek van de Raad om een gemeenschappelijk Europees handboek voor politiepersoneel dat betrokken is bij openbare manifestaties. Opgemerkt moet worden dat er na de rellen in Genua diverse bestuurlijke, justitiële en parlementaire onderzoeken in Italië zijn ingesteld om vast te stellen of er sprake is geweest van onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen (artikel 4 van het Handvest). Het Europees Parlement zal in het kader van zijn Jaarverslag 2001 over de bescherming van de grondrechten in de Europese Unie bijzondere aandacht schenken aan de follow-up van deze onderzoeken;

5.7. discriminatie tussen eigen en andere Europese burgers in het geval van arrestatie of berechting te vermijden en alle Europese burgers het recht op het gebruik van de eigen taal, onmiddellijke toegang tot een advocaat en consulaire bescherming krachtens artikel 36 van de Conventie van Wenen te waarborgen,

Woensdag, 12 december 2001

en tevens te waarborgen dat arrestanten ook in het geval van „snelrecht” het recht hebben om, in overeenstemming met het grondrecht op toegang tot de rechter, door een advocaat van eigen keuze te worden verdedigd;

*
* * *

6. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad en ter informatie aan de Commissie (alsmede de regeringen en parlementen van de lidstaten).

19. Externe betrekkingen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken

A5-0414/2001

Resolutie van het Europees Parlement over de nota van de Raad over de prioriteiten en beleidsdoelstellingen van de Europese Unie in het kader van de externe betrekkingen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken (7653/2000 – C5-0102/2001 – 2001/2051(COS))

Het Europees Parlement,

- gezien de nota van de Raad (7653/2000 – C5-0102/2001),
 - gelet op artikel 37 van het EU-Verdrag,
 - gelet op artikel 47, lid 1 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en het advies van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid en (A5-0414/2001)),
- A. overwegende dat in de conclusies van de Europese Raad van Tampere van 15/16 oktober 1999 wordt gevraagd om versterking van het externe optreden in het kader van JBZ,
- B. overwegende dat sprake is van een verontrustende ontwikkeling van de georganiseerde misdaad in al haar vormen (mensensmokkel, valsemunterij, drugshandel, computercriminaliteit...),
- C. overwegende dat de prioriteitsstelling voor de externe betrekkingen op JBZ-gebied in de eerste plaats is bedoeld als impuls voor verdere verdieping van de Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, met name door krachtige ondersteuning van de voorbereidende werkzaamheden voor het creëren van de desbetreffende instrumenten waarover in Tampere is besloten,
1. benadrukt het belang van de externe dimensie van het EU-beleid op JBZ-gebied en van de totstandbrenging van de Europese Ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid en wijst nogmaals op de noodzaak JBZ-kwesties te integreren in de EU-beleidsvoering op andere gebieden, met name inzake bescherming van de mensenrechten;
 2. acht het dringend geboden dat bij de internationale samenwerking alle mogelijke vormen van synergie worden toegepast, om een gemeenschappelijk front, voorzien van doeltreffende operationele middelen, te vormen tegen het internationale terrorisme, dat een wereldwijde bedreiging vormt voor de vrede en de democratie;
 3. stelt vast dat de EU zich tot nog toe, hoofdzakelijk als gevolg van de diversiteit van de rechtsgrondslagen en de veelheid van institutionele actoren en van toepassing zijnde procedures, heeft beperkt tot punctuele acties en niet in staat is gebleken om een daadwerkelijke externe strategie ten uitvoer te leggen op het gebied van JBZ;
 4. meent derhalve dat het absoluut noodzakelijk is de nodige maatregelen te nemen om op dit terrein een coherente, gecoördineerde en pro-actieve Europese strategie ten uitvoer te leggen en JBZ-kwesties te integreren in de planning en uitvoering van EU-beleid en acties op andere gebieden;